

Õiguskantsler

[ ] Vallavalitsus

Meie 08.01.2025 nr 7-5/241712/2500136

Koolitranspordi korraldamine õppimisel tuge vajavale õpilasele

Lugupeetud vallavanem

Õiguskantsleri poole pöördus [ ], kelle laps õpib [ ] vallas tegutsevas [kooli] klassis. Pere soov on, et laps saaks hommikul minna kodust kooli ja tulla pärast koolipäeva koju tagasi. Seetõttu taotles lapsevanem [ ] vallavalitsuselt lapsele igapäevase transpordi korraldamist.

Kuni [ ] korraldas vald avaldaja lapsele transpordi kaks korda nädalas: laps viidi kooli esmaspäeval ja toodi koju reedel. Alates [ ] on vald korraldanud lapsele transpordi iga päev, esmaspäevast reedeni, vald pakub selleks sotsiaaltransporditeenust. Enne transpordi korraldamist hindas vald pere majanduslikku toimetulekut.

Kui laps peab õppima teise valla koolis, sest koduvalla koolides ei pakuta talle vajalikke kohandusi, on perel õigus taotleda koduvallalt transpordi korraldamist või sõidukulude hüvitamist vallavalitsuse kehtestatud korra alusel ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 48 lg 3](#)). Vald peab organiseerima igapäevase transpordi seni, kuni laps seda vajab. Seejuures ei ole oluline, kas laps saab nädala sees ööbida kooli õpilaskodus või kas perel on toimetulekuraskusi või mitte.

Vanematel on õigus ja kohustus kasvatada oma lapsi ja hoolitseda nende eest ([põhiseaduse § 27 lg 3](#)). Lapsel on õigus olla pärast koolipäeva koos perega ja ööbida kodus. Perekonnal on õigus olla koos ja lapse heaolu eest vastutab eeskätt tema vanem ([perekonnaseaduse § 116 lg 2](#)).

Soovitan vallavalitsusel lähtuda lapsele koolitranspordi korraldades PGS § 48 lõikest 3.

Lapse õigus õppida elukohajärgses koolis

1. Lapsel on õigus omandada põhiharidus elukohajärgses koolis ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 10 lg 1](#)). Õpilasele, kes vajab õppimisel ja koolis toimetulemiseks suuremat tuge, tuleb luua koolis sobivad tingimused. See on nii kooli pidaja kui ka kooli ülesanne ([PGS § 6 p 1](#) ja [§ 46 lõiked 1 ja 9](#)). Elukohajärgne kool peab looma lapsele sobiva koolikeskkonna, kus teda toetavad vajalike teadmiste ja oskustega õpetajad ja tugispetsialistid ning kus on olemas õppevahendid, mis toetavad lapse arengut ja tervist ([PGS §-d 19 ja 44](#)).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

2. Vallavalitsus selgitas, et laps õpib vallas tegutsevas koolis, sest vajab õppetöös suuremat tuge, kui valla koolides pakutakse. Vallavalitsuse hinnang tugineb koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

Lapse õigus korraldatud koolitranspordile

3. Kui on selge, et laps peab minema õppima teise valda või linna, tuleb kohalikul omavalitsusel organiseerida lapsele kooli ja koju sõitmiseks transport või hüvitada tema sõidukulud. Transport korraldatakse ja sõidukulud hüvitatakse valla- või linnavalitsuse kehtestatud korra järgi, välja arvatud juhul, kui sõidukulud hüvitatakse riigieelarvest [ühistranspordiseaduse § 35 lõike 2 või § 36 lõike 2](#) alusel kehtestatud korras (PGS § 48 lg 3).

4. Abivallavanem selgitas õiguskantsleri nõunikule, et transpordi korraldamisega vähendatakse pere hoolduskoormust. Selleks hindas vald pere abivajadust.

5. Vanemate ja vallavalitsuse kohtumisel pakkus vald perele sõidukulude hüvitamise võimalust, nagu on sätestatud Vallavolikogu määruse nr . Vanemad selle pakkumisega ei nõustunud ja soovisid, et vald korraldaks lapsele igapäevase koolitranspordi.

6. Vallavalitsus ei saa eeldada, et lapsevanemad võtavad vallavalitsuse ülesannete täitmise enda kanda (vt [õiguskantsleri 04.03.2022 seisukohta „Koolitranspordi korraldamine“](#)).

7. Õpilasele tuleb koolitransport korraldada PGS § 48 lõike 3 alusel, olenemata sellest, milline on pere majanduslik toimetulek.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise